

“Frano Smiljanić nije uzalud živio” – predstavljene “Nazdravice” i “Poniranja” Frane i Ilije Smiljanića

 tomislavcity.com/frano-smiljanic-nije-uzalud-zivio-ilija-smiljanic-pjeva-prihvati-obitelj

14. kolovoza 2019.

“...I na kraju kad se svrši lito

s konjima se ovrši žito...”

U organizaciji **Matice hrvatske Tomislavgrad**, nakladnika i sunakladnika, večeras su u Tomislavgradu predstavljena dva djela domaćih autora: zbirka pjesama **Nazdravice Frane Smiljanića** (post mortem) i treća stihozbirka **Poniranja** njegova sina **Ilije**. I ovaj kulturni događaj u našem zavičaju samo je potvrda sve profesionalne organizaciji ovakvih sadržaja, ali i činjenice da je Trg hajdučke družine Mijata Tomića u potpunosti zaživio u ovim ljetnim danima. Pokazao je to i odaziv publike – ispunjena novobnovljena kinodvorana, ali i Trg gdje su se i nakon promocije okupili štovatelji pisane riječi, prijatelji, susjedi i rođaci obitelji Smiljanić.

U uvodnoj riječi predsjednik Matice hrvatske u Tomislavgradu, **prof. Mate Kelava**, pozdravio je nazočnu publiku i upoznao ih u kratkim crtama o Matičinoj povijesti i njezinome djelovanju. Također, bio je i u ulozi predstavljača knjige *Nazdravice*. Naglasio je da je Frano Smiljanić bio narodni pjesnik, umotvorac i autor kompleksnoga opusa svatovskih nazdravica. Nastupao je na brojnim priredbama u BiH i u Hrvatskoj i bio aktivni voditelj, a potom i član **Hrvatskog kulturno-umetničkog društva Sarajlije** koje je osnovano davne 1926. godine.

– Ova knjiga je Omega njegovom dijelu, ona sumira cijeli njegov život u kojem je napisao brojne pjesme uz tisuće usmeno izrečenih zdravica, prigodnih čestitki, osvrti na različite događaje iz svoga osobnog života i života svoje obitelji, svoga sela iz svoga naroda. To je rezultat njegove prisutnosti u svakodnevnom životu i na poslu službenika, i poljoprivrednika na njivi, i stočara u planini, i društveno angažiranoga narodnog poete. Franine pjesme su nas krijepile, razveseljavale i upozoravale na sve devijacije u društvu i u obitelji u vrijeme kada ih je pisao i zahvaljujući ovoj knjizi ona će biti sačuvane, što je veliki dobitak za našu narodnu kulturu, za naš narodni život jer su one kao i kruh bez koje ga ne može živjeti naša narodna duša. Daju nam snagu za čuvanje tradicionalnih vrijednosti i imaju svoju budućnost, kazao je između ostaloga prof. Kelava.

Voditelj programa, hrvatski kazališni i filmski glumac **Goran Grgić**, uz čitane stihove ovoga našeg autora, detaljnije je govorio o Franinom životu. Podsjetio je da je Frano rođen u tomislavgradskom selu Sarajlije od oca Ilije i majke Rafale, rođene Radoš. Već u ranom djetinjstvu pokazivao je sklonost pisanju, kao i za svoju dob, naglašenu sposobnost memoriranja. Dobar dio svojih darova – talenata naslijedio je od svoga pokojnog djeda po ocu – Frane, koji je kao austrougarski časnik poginuo u Tirolu, u tijeku Prvoga svjetskog rata. Darovitost, pak, dida mu Frane razvidna je u činjenici da je često kao dijete znao, čuvajući ovčje stado, izgubiti povjereno mu blago, sve zato što bi se zaigrao pišući i rišući slova po zemlji ili prašini. Njegovu darovitost primjetio je ondašnji nadšumar, te je zatražio od njegovih roditelja dopuštenje da se on za maloga pobrine kako bi se dijete obrazovalo, što se i dogodilo. Od zanesenjaka postao je šumar, pa i nadšumar, a kasnije i austrougarski časnik koji je tada govorio nekoliko svjetskih jezika.

– Frano Smiljanić je tijekom svoga života određene Božje darove razvio u talente. Tako se primjerice isticao u: igranju kola – općenito u folkloru, skladanju raznih pjesma – najčešće u desetercu, poskočicama, raznim prigodnim zdravicama, pošalicama, a poglavito u nadprosječnoj memoriji. Bio je neumorni sakupljač i kroničar različitih događaja iz života Duvnjaka, ali i različitih kulturno-povijesnih događaja na prostoru Hercegovine i šire, podsjetio je na Franin život hrvatski glumac koji je u nekoliko navrata pročitao autorove stihove.

<https://youtu.be/GNjvdA1JT18>

Ovom dodajmo da je uoči tijekom promocije zbirke *Nazdravice* publici prikazan ulomak iz emisije ***Lijepom našom*** za vrijeme gostovanja u Tomislavgradu.

Tada su na sceni i u razgovoru s voditeljem emisije Brankom Uvodićem bili Frano Smiljanić i njegova supruga Mara. Bilo je dirljivo vidjeti i na taj način oživjeti uspomene na dvoje ljudi, čuvara naše baštine, ognjišta i obitelji.

<https://youtu.be/0zPw25kJnZ8>

Da jabuka neće daleko od stabla, ako je stablo jabukovo, pokazao je i nastavak večeri – promocija 3. stihobike Franina sina **Ilije Smiljanića** – *viteza* koji se za obitelj, domovinu, vjeru i svoj narod borio u proteklome ratu s krunicom oko vrata poštujući i svoje i tuđe, a takvim životom živi i danas.

- Taj naš pjesnik Ilija Smiljanić je shvatio kamo idu silnice koje nas okružuju. Sudjelovao je za hrvatsku stvar i na bojnopolju. Takve nazivamo vitezovima, a ne samo kad su mrtvi. Takvi su svjesno za Boga i za krunu spremni položiti svoj život koji toliko cijene - govorio je **fra Mijenko Stojić**.

Drugi predstavljatelj bio je **prof. Boro Mioč** s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kazavši da se raduje i jednoj drugoj Ilijinoj promociji budući da je upisao postdiplomski studij. Dodao je da obojicu vežu *pjesme i ovce* te da svi Smiljanići pišu, a neki i objavljuju. Kao dugogodišnji prijatelj poželio je autoru još puno ovakvih promocija i da nastavi biti dobar čovjek.

Uz voditelje programa **Gorana Grgića i prof. Kristinu Boras**, lijepo kazivanje stihova, večer su dodatno svojim nastupima obogatili **Klapa „Grga“** iz Posušja i **HKUD Sarajlije**, odnosno ženska gangaška skupina društva: **Dragica Dilber, Mara Sučić i Ruža Bekavac**.

Biranim riječima zahvale, publici se obratio Ilija Smiljanić. Uz zahvalnost najprije Bogu, nizio je imena svih onih zaslužnih za večerašnju promociju. Na koncu je riječi zahvale uputio svojoj obitelji nakon čega mu je upućen dugotrajni pljesak.

Dodajmo da je među brojnim uzvanicima ovom događaju nazočio i predsjednik HNS-a, **Dragan Čović**, koji nam je, govoreći o poznanstvu s obitelji Smiljanić ovom prigodom kazao:

– Prije svega, večeras mi je bila čast uživati u izuzetnome kulturnom događaju koji nadilazi granice HBŽ-a i ovoga prostora, jer napravljena je izuzetna promocija ovih knjiga. Zadovoljstvo mi je jer sam Frani obećao, dok je hodao ovom zemljom – pisao i recitirao, a bio je i glumac, da se trebamo okupiti i kamerom sve zabilježiti kako ono što on radi ne bi otišlo u zaborav. On me je oduševio. Uvijek sam uživao u njegovu društvu i bez obzira na to koliko je puno toga ostavio iza sebe rano je otišao. Nadam se da smo od njega puno naučili i sve ono što smo večeras o njemu čuli kazuje da on nije uzalud živio. Obitelj Smiljanić obiđem dva-tri puta godišnje. Kako god sam zapamtio starije znam i ove mlađe, pratim ih praktički od malih nogu. Ilija se školovao i završio studiju u Zagrebu, vratio se ovdje na naša brada kupreško-ramska i duvanjska. Ovdje provodi vrijeme, radi i odgaja obitelji – mislim da je to na ponos svima nama, kazao je za Tomislavcity, nakon promocije spomenutih knjiga, predsjednik HNS-a Dragan Čović.

Zora Stanić/ Tomislavcity

Više fotografija u galeriji.

1 od 32